

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 19/04-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. apríla 2004 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho a zo sudcov Jána Auxta a Juraja Horvátha prerokoval prijatú sťažnosť E. K., bytom B., a Ing. P. K., bytom B., zastúpených advokátom JUDr. M. M., B., vo veci porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 3/92 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo E. K. a Ing. P. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 3/92 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 3/92 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. E. K. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk (slovom Jednostotísic slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Ing. P. K. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk (slovom Jednostotísic slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

5. *Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť E. K. a Ing. P. K. trovy konania spolu vo výške 14 292 Sk (slovom Štrnásťtisícdeväťdesiatdva slovenských korún) do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet advokáta JUDr. M. M., B.*

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. októbra 2003 doručená sťažnosť E. K. a Ing. P. K. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 3/92.

Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 19/04–15 z 30. januára 2004 prijal sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie.

Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 11. marca 2004 uviedla, že:

„Zdlhavosť predmetného konania spôsobuje skutočnosť, že návrh bol podaný na súd bez zaplatenia súdneho poplatku splatného s podaním návrhu. K prieťahom prispela skutočnosť, že navrhovateľka zomrela a súd konanie z uvedeného dôvodu prerušil.

Po skončení dedičského konania súd vo veci konal bez prieťahov, ale z obsahu spisu vyplýva, že odporkyňa sa na stanovené termíny pojednávania nedostavila, čím spôsobila prieťah v predmetnom konaní.

Veľkosť časového rozpätia medzi stanovenými termínmi jednotlivých pojednávanií ovplyvnila taktiež neúmeraná zaťaženosť sudkyne z dôvodu vysokého počtu vybavovaných vecí v pridelenom oddelení 9 C, ako aj dlhodobo pretrvávajúce nedostatočné personálne obsadenie Okresného súdu Bratislava I sudcami, vzniknuté po odchode sudkýň na materskú dovolenku a do dôchodku, na Krajský súd v Bratislave a taktiež pre neúmerne vysoký nápad vecí na občianskoprávnom úseku v posledných rokoch.“

Preskúmaním doterajšieho postupu okresného súdu ústavný súd z vyžiadaného spisu vo veci sp. zn. 9 C 3/92 zistil, že v predmetnej veci od 6. januára 1992, keď bola okresnému súdu (pôvodne obvodnému súdu) doručená žaloba navrhovateľky, boli vykonané tieto podstatné úkony:

Dňa 20. marca 1992 okresný súd vyzval odporkyňu, aby sa vyjadrila k žalobe, a Miestny úrad Bratislava – Staré mesto (ďalej len „miestny úrad“) o predloženie dokladov k nehnuteľnosti. Dňa 11. mája 1992 okresný súd zaslal doklady miestneho úradu právnomu zástupcovi navrhovateľky na vyjadrenie.

Dňa 17. júla 1992 okresný súd doručil žalobu navrhovateľky na vyjadrenie odporkyne. Dňa 10. augusta 1992 sa odporkyňa vyjadrila k žalobe. Dňa 7. septembra 1992 okresný súd vyzval právneho zástupcu navrhovateľky, aby sa vyjadrili k podaniu odporkyne a 4. novembra 1992 ho vyzval na oznámenie ceny predmetu konania za účelom vyrubenia súdneho poplatku. Dňa 23. novembra 1992 právny zástupca navrhovateľky doručil vyjadrenie.

Dňa 13. januára 1993 okresný súd konanie zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku.

Dňa 12. februára 1993 právny zástupca navrhovateľky doručil okresnému súdu odvolanie a 16. apríla 1993 okresný súd doručil spis Mestskému súdu v Bratislave (ďalej len „mestský súd“).

Dňa 11. mája 1993 mestský súd uznesenie okresného súdu o zastavení konania zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 25. augusta 1993 právny zástupca navrhovateľky žiadal okresný súd, aby mu doručil rozhodnutie mestského súdu, ktoré okresný súd doručil účastníkom konania 22. septembra 1993.

Dňa 6. apríla 1994 právny zástupca navrhovateľky doručil okresnému súdu návrh na zmenu účastníka konania (navrhovateľka zomrela) a na vydanie predbežného opatrenia a zároveň doručil potvrdenie notárskeho úradu, že sťažovatelia sú dedičmi zo zákona po navrhovateľke.

Dňa 14. apríla 1994 okresný súd vydal predbežné opatrenie, ktorým zakázal nakladať odporkyne s nehnuteľnosťou a prerušil konanie až do doby právoplatného skončenia dedičského konania.

Dňa 9. mája 1994 odporkyňa podala odvolanie proti predbežnému opatreniu. Dňa 10. mája 1994 okresný súd zaslal odvolanie odporkyne na vyjadrenie právneho zástupcovi sťažovateľov.

Dňa 18. mája 1994 okresný súd zaslal spis mestskému súdu za účelom rozhodnutia o odvolaní a právny zástupca sťažovateľov doručil vyjadrenie k odvolaniu odporkyne.

Dňa 11. júla 1994 okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľov, aby predložil originál testamentu z 1. júna 1973.

Dňa 29. júla 1994 právny zástupca sťažovateľov podal návrh na pokračovanie v konaní.

Dňa 6. septembra 1994 právny zástupca sťažovateľov doručil súdu späťvzatie návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 14. septembra 1994 mestský súd pripustil späťvzatie návrhu, uznesenie okresného súdu zrušil a konanie o nariadení predbežného opatrenia zastavil.

Dňa 29. septembra 1994 mestský súd vrátil spis okresnému súdu.

Dňa 6. októbra 1994 okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľov na zaplatenie súdneho poplatku.

Dňa 24. októbra 1994 právny zástupca sťažovateľov doručil okresnému súdu doklad o zaplatení súdneho poplatku.

Dňa 14. novembra 1994 okresný súd prerušil konanie z dôvodu, že nie je ukončené dedičské konanie.

Dňa 3. septembra 1998 okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľov, či trvajú na žalobe.

Dňa 18. júla 2001 bol okresnému súdu oznámený okruh dedičov.

Dňa 11. októbra 2001 právny zástupca sťažovateľov doručil okresnému súdu žiadosť o pokračovanie v konaní.

Dňa 20. februára 2002 okresný súd určil termín pojednávania na 3. október 2002.

Dňa 3. októbra 2002 sa konalo prvé pojednávanie, ktoré bolo odročené na 7. november 2002 z dôvodu neúčasti odporkyne. Dňa 7. novembra 2002 sa konalo druhé pojednávanie, ktoré bolo odročené na 23. január 2003 pre neúčasť odporkyne.

Dňa 23. januára 2003 sa konalo tretie pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito „za účelom zadováženia a pripojenia spisu OS BA I D 2808/74 a spisu bývalého Bytového podniku Bratislava I týkajúceho sa uplatnenia reštitučného nároku na nehnuteľnosť, ktorá je predmetom konania“. Toho istého dňa právny zástupca sťažovateľov doručil okresnému súdu upozornenie na chyby v zápisnici z pojednávania.

Dňa 19. augusta 2003 okresný súd určil termín pojednávania na 4. december 2003.

Dňa 3. decembra 2003 okresný súd opravil zápisnicu z pojednávania konaného 23. januára 2003.

Dňa 4. decembra 2003 sa konalo štvrté pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom vykonania znaleckého dokazovania znalcom z odboru grafológie.

Dňa 5. decembra 2003 okresný súd nariadil znalecké dokazovanie.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj obsahom súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 9 C 3/92 dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

K právomoci ústavného súdu pred 15. februárom 1993

Konanie vo veci návrhu navrhovateľky začalo v roku 1992, keď si uplatnila v rámci žaloby nárok na vydanie nehnuteľnosti podľa zákona č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd v znení neskorších predpisov.

Jurisdikcia ústavného súdu („rationae temporis“) sa vzťahuje na obdobie po 15. februári 1993. Bez zreteľa na vznik právomoci ústavného súdu v rámci posúdenia základnej otázky, či sa vec sťažovateľov prerokovala na okresnom súde v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd už konštantne prihliada aj na dobu, ktorá v konaní uplynula do 15. februára 1993 (IV. ÚS 47/03).

II.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov...“. Domáhali sa tiež vyslovenia porušenia svojho práva upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej

ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03, IV. ÚS 15/03), pričom tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným rozhodnutím. Nestačí, že štátny orgán vo veci koná. K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní okresného súdu vedeného pod sp. zn. 9 C 3/92 došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 813/00, I. ÚS 20/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3).

Pri vyhodnotení doterajšieho konania vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 3/92 podľa troch označených základných kritérií ústavný súd dospel k týmto záverom:

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd bral do úvahy v predmetnom prípade skutkový stav a platnú právnu úpravu relevantnú pre rozhodnutie, ako aj charakter veci, pričom na základe týchto hľadísk predmetné konanie o vydanie nehnuteľnosti z titulu reštitúcie je možné hodnotiť ako zložitú vec vzhľadom na proces dokazovania. Treba však konštatovať, že celková doba konania (od podania žaloby 6. januára 1992) je viac ako 12 rokov. Táto dĺžka konania je aj za predpokladu akceptácie právnej a faktickej náročnosti veci neprimeraná.

2. Správanie účastníka je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zo spisu nezistil, že by samotní sťažovatelia, resp. ich právny zástupca prispeli k vzniku zbytočných prietáhov v konaní, sťažovatelia boli v konaní aktívni a súčinnosťní, nariadených pojednávaní sa zúčastňovali, dvakrát podali návrh na pokračovanie v prerušenom konaní (29. júla 1994,

ako aj 11. októbra 2001, pričom o ich návrhu okresný súd dosiaľ nerozhodol), viackrát žiadali o určenie termínu pojednávania a podali tiež sťažnosti na prietahy v konaní.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, uplatnením ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu.

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 OSP, podľa ktorého akonáhle sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Postup okresného súdu nesvedčí o tom, že by svoju činnosť organizoval v súlade s povinnosťami uloženými mu v citovaných ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd bez toho, aby vymedzoval jednotlivé obdobia nečinnosti okresného súdu, konštatoval, že postup okresného súdu bol okrem iného aj nesústredený a neefektívny. Výsledkom nesústredenej a neefektívnej práce boli výzvy zo 7. septembra a 4. novembra 1992, ktorým žiadal právneho zástupcu navrhovateľky, aby oznámil cenu predmetu konania za účelom vyrubenia súdneho poplatku, pričom predmetné výzvy vypracoval bez toho, aby sa vysporiadal s otázkou, či ide o konanie, ktoré je podľa § 4 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov

v znení neskorších predpisov s poukázaním na ustanovenie § 23 zákona č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd v znení neskorších predpisov od platenia súdnych poplatkov oslobodené. Rovnako neefektívne je aj rozhodnutie okresného súdu z 13. januára 1993, keď z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku konanie vo veci zastavil, ktoré neskôr mestský súd zrušil. V dôsledku neefektívnych úkonov okresného súdu sa konanie neúmerne predlžovalo.

Za neefektívnu činnosť okresného súdu ústavný súd hodnotí i to, že v období od 21. apríla 1992 do 23. januára 2003 niekoľkokrát žiadal pripojiť spis sp. zn. D 2808/74 alebo sa informoval o stave tohto konania, pričom už 5. decembra 1994 mu bol oznámený okruh účastníkov dedičského konania, s ktorými mohol bez akejkoľvek zákonnej prekážky vo veci konať.

Výsledkom nesústredenej činnosti okresného súdu je i to, že výzva z 3. septembra 1998 pre právneho zástupcu sťažovateľov, či trvá na žalobe alebo či návrh berie späť, bola doručená 17. septembra 1998 zástupkyňi odporkyne, ďalej i to, že predvolanie na pojednávanie z 20. februára 2002, keď určil termín pojednávania na 3. október 2002, bolo expedované z okresného súdu až v mesiaci september 2002. Okresný súd nariadil prvé pojednávanie po vyše 10 rokoch od podania návrhu, jeho činnosť však ani vtedy nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov. Dve pojednávania v roku 2002 boli odročené bez vykonania relevantných dôkazov a tiež znalecké dokazovanie na zistenie pravosti podpisu na origináli testamentu okresný súd nariadil až 5. decembra 2003, hoci testament mu bol predložený už 26. novembra 1993.

Ústavný súd konštatoval, že prebiehajúce konanie je stále na súde prvého stupňa bez rozhodnutia vo veci samej napriek tomu, že od podania žaloby uplynula doba viac ako 12 rokov. Táto zdĺhavosť konania okresného súdu nemôže byť podľa ústavného súdu ničím ospravedliteľná.

Ústavný súd konštatuje, že čo sa týka otázky prerušenia konania, je potrebné vychádzať z toho, že okresný súd vykonal voľbu medzi viacerými do úvahy

prichádzajúcimi procesnými postupmi a ústavný súd ju ani nemieni spochybníť, pretože jednak ide o procesný postup, ktorý je zákonom dovolený (§ 109 ods. 2 OSP), a jednak ho treba posudzovať podľa situácie, ktorá existovala v čase, keď sa realizoval, a k posúdeniu ktorej majú v zásade lepšie predpoklady všeobecné súdy než ústavný súd, odhliadnuc od princípu subsidiarity, ktorým sa riadi jeho vzťah k všeobecným súdom a ktorému viac zodpovedá, aby ústavný súd, pokiaľ to nie je nevyhnutné, sám neposudzoval vhodnosť alebo účelnosť zvoleného procesného postupu. To však ešte neznamená, že táto voľnosť je bez obmedzenia a ústavným súdom nekontrolovateľná. Aj ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c) OSP, tak ako napokon každé zákonné ustanovenie, sa totiž musí vykladať a uplatňovať v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy). Keďže zo žiadneho ustanovenia ústavy nemožno vyvodíť, že prerušením konania jeho účastník stráca právo na to, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, všeobecný súd sa musí pri uplatňovaní procesného postupu o prerušení konania riadiť i požiadavkou, ktorá je zakotvená v tomto článku ústavy a ktorá ukladá povinnosť prijať príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie napadnutej veci bez zbytočných prietahov, a tým aj vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.

V súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, nezabavuje štát zodpovednosti za zbytočné prietahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02). Námietka pretrvávajúceho vysokého nápadu vecí a v tejto súvislosti neprimeraného zaťaženia sudcov pri vybavovaní agendy nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil. Tieto okolnosti ústavný súd nezohľadňuje v súvislosti s pozitívnym záväzkom štátu zabezpečiť právo občana na súdne konanie bez zbytočných prietahov, preto obranu okresného súdu spočívajúcu vo veľkom počte nevybavených vecí a nedostatočnom personálnom obsadení, v dôsledku čoho nie je možné vo všetkých veciach konať plynulo a bez zbytočných prietahov, v tomto smere neakceptoval.

Vychádzajúc zo samotnej dĺžky konania, jeho doterajšieho priebehu a z dosiahnutých výsledkov preto ústavný súd uzavrel, že v konaní vedenom na okresnom súde pod

sp. zn. 9 C 3/92 bolo porušené základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa ods. 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Keďže k porušeniu základného práva sťažovateľov došlo nečinnosťou okresného súdu, ústavný súd mu prikázal vo veci konať bez zbytočných prietáhov.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľov, zaoberal sa aj ich žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“. Z ustanovenia § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde vyplýva, že primerané finančné zadosťučinenie má povahu náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti žiadali aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 500 000 Sk pre každého z nich z dôvodov, že sú v dôchodkovom veku a postup súdu v nich vyvoláva pocit, že o výsledok sporu sa budú môcť zaujímať už len ich deti.

V dôsledku toho (aj vzhľadom na celkový prístup okresného súdu k predmetnej veci) považoval preto ústavný súd za potrebné rozhodnúť i o náhrade nemajetkovej ujmy, ktorá sťažovateľom vznikla, a to priznaním primeraného finančného zadostučinenia. Pri jeho priznaní ústavný súd vychádzal z tej skutočnosti, že sťažovatelia si uplatnili nárok na ochranu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v spore, ktorého doterajšie trvanie nemožno ničím ospravedlniť. Podľa ústavného súdu nemožno od sťažovateľov spravodlivo žiadať, aby čakali na výsledok súdneho sporu, v ktorom sa rieši ich nárok na vydanie nehnuteľnosti vyplývajúci z reštitučného zákona, takú neprimerane dlhú dobu, a nie je akceptovateľné ani to, aby bol stav konania ku dňu vydania tohto nálezu taký, ako bol zistený v prípade sťažovateľov.

Vychádzajúc z odôvodnenia celej situácie sťažovateľov, z princípov spravodlivosti a z potreby zavŕšenia ochrany základných práv sťažovateľov ústavný súd dospel k záveru, že primerané finančné zadostučinenie vo výške 100 000 (slovom Jednostotísíc slovenských korún) pre každého sťažovateľa zvlášť, ktoré je okresný súd povinný uhradiť v súlade s výrokom tohto nálezu, je za porušenie základných práv sťažovateľov dostatočnou náhradou nemajetkovej ujmy.

Ústavný súd priznal sťažovateľom (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) i úhradu trov konania vo výške 14 292 Sk (slovom Štrnásťtisícdeväťdesiatdva slovenských korún) z dôvodu trov ich právneho zastúpenia. Ústavný súd priznal právnemu zástupcovi úhradu za 2 x úkony právnej služby (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie sťažnosti) v súlade s ustanovením § 1 ods. 3, § 13 ods. 8, § 16 ods. 1 písm. a) a c) a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“), pričom úhradu za jeden právny úkon právnej služby priznal vo výške 4 270 Sk (základom pre výpočet výšky náhrady za úkon právnej služby bola nominálna mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2002 vo výške 12 811 Sk). Základná sadzba tarifnej odmeny bola však znížená podľa § 17 ods. 2 vyhlášky o 20 %, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní viacerých osôb.

Ďalej ústavný súd priznal právnemu zástupcovi sťažovateľov štyrikrát náhradu režijného paušálu po 128 Sk (§ 19 ods. 3 vyhlášky).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2004